

a permis observațiile noastre nu epuizează complicata problemă a arheologiei acestui mare monument dispărut în ajunul secolului nostru²⁵.

Lucrările desfășurate au permis numai o restrînsă identificare a zidurilor dinspre strada Lipscani și deci a poziției relative a hanului în raport cu modernă clădire a Băncii Naționale.

STRADA ATLASULUI NR. 35

În cartierul din apropierea cursului Colentinei, la intrarea acesteia în București, numit „Vatra Nouă“ ce cunoaște o intensă locuire în zilele noastre, a fost semnalată o descoperire monetară. Pe strada Atlasului la nr. 35, în cursul săpării unei gropi, într-un teren ce a comportat umpluturi recente, s-a descoperit o monedă din cupru, — datată în 1775.²⁶ Ea face parte din seria monedelor bătute în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea pentru Țările Române.²⁷ Pe teren lipsesc indiciile locuirii în această etapă și este de presupus că a făcut parte din pămîntul purtat ce a fost nivelat într-un teren lipsit de resturi arheologice.

BISERICA DINTR-O ZI

Sistematizarea și prezentarea armonioasă a noilor clădiri cu arhitectura celor înconjurătoare, a impus o serie de excavații și pe terenul din preajma bisericii Dintr-o Zi, ctitoria de zid a Doamnei Marica Brîncoveanu²⁸.

Lucrările au afectat mai ales terenul din sudul bisericii care se prezenta mult mai înalt decît cel de la nord. Cu acest prilej, pe o porțiune de 3 metri în jurul bisericii nivelul a fost coborît pînă în apropierea nivelului de construcție. În cursul acestor lucrări a fost dezvelit un mormînt amenajat într-o construcție cu boltă avînd ziduri trapezoidale. Partea mai lată a acestei construcții este spre cap, iar cea mai îngustă la picioare. Înălțimea cavoului a fost de 0,85 m., partea de jos fiind fără pardoseală. Dimensiunile cărămizilor de 0,26 × 0,14 × 0,04 m., situează construcția la mijlocul secolului al XIX-lea. O construcție asemănătoare a mai fost descoperită cu prilejul săpăturilor arheologice la biserica Răzvan,²⁹ dar sînt diferite atît ca formă, cît și ca perioadă de efectuare a înhumărilor. Peste cei 0,85 m. cavoul de la biserica Dintr-o Zi mai are 0,15 m. boltă de cărămidă. Mormîntul

²⁵ Idem, p. 119.

²⁶ Identificarea monedei o datorăm cercetătoarei M. Grigoruță de la M.I.M.B.

²⁷ Octavian Iliescu, Moneda în România, București, 1970, p. 51—52, p. 43; C. Kirîțescu, Sistemul bănesc al leului și precursorii lui, Ed. Acad. R.P.R., București, 1964, I, p. 113.

²⁸ N. Stoicescu, op. cit., p. 200; Radu Greceanu, Viața lui Constantin Vodă Brîncoveanu. Note și anexe de Ștefan D. Greceanu, București, 1906, p. 227.

²⁹ P. I. Panait, și A. Ștefănescu, op. cit., p. 85—96.

răvășit a cuprins un bumbișor de tipul celor observați și în alte stațiuni.³⁰ El este compus dintr-o sferă și o tortiță de suspendare.

Existența în jurul bisericii, a unor cruci descoperite cu același prilej este edificatoare în ceea ce privește cimitirul. Din nefericire suprafața afectată de lucrări este redusă și nu ne permite să facem considerații asupra limitelor necropolei. Pe de altă parte și adâncimea la care s-a lucrat, presupune descoperirea numai a acelor morminte ce s-au practicat după ridicarea bisericii de zid, sau mai târziu, pe măsură ce nivelul de călcare era în permanență ridicat. Acest lucru nu ne-a permis efectuarea unor observații asupra mormintelor aparținând bisericii de lemn ridicată în secolul al XVII-lea de Neagu, fiul lui Mihai din Tîrgșor³¹.

Sondajul arheologic efectuat în septembrie 1971 sub ultima fereastră de pe latura de sud, a precizat nivelul de călcare al constructorilor la — 1,30 m. față de treapta ușii ce iese din altar, sub forma unui decroș evident de 0,04 m. Cărămida folosită la această construcție ridicată în 1702,³² are dimensiunile de 0,28 × 0,04 × 0,14, fiind întilnită și în cadrul construcțiilor din faza Constantin Brîncoveanu de la Curtea Veche. Atrage atenția o cruce fragmentară din piatră, întregibilă, ce a fost găsită sub pământ în dreptul absidei estice ce cuprindea un pomelnic cu numele Maria, Alexandru, Ileana, Năstase, Bălașa, databilă și ea în prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Descoperirile efectuate la Biserica Dintr-o Zi, conduc odată mai mult, spre concluzia necesității unor cercetări mai amănunțite, atunci când se procedează la asemenea sistematizări, în vederea asigurării unei documentații arheologice corespunzătoare, astfel încît situația proiectată să aibă în vedere și funcționalitatea unor atari piese ce pot contribui la sporirea pitorescului și la respectarea adevărului istoric privind monumentul.

DEALUL SPIRII

Săpăturile ocazionate de construcțiile ce au afectat partea de sud-vest a Dealului Spirii, au scos la iveală, în martie 1972, o serie de îngropări în gropi comune ce au atras atenția constructorilor. Încă de la început un lucru a apărut evident: oasele înhumaților indicau depunerea normală a scheleteelor cu fața spre răsărit. În gropile mari, ocazionate de construcții, nu s-au putut distinge gropi individuale pentru cele aproximativ 25 de înhumări. Stratigrafic mormintele, practicate la o adâncime de — 1,05 m față de nivelul actual, sînt efectuate în pământul galben-castaniu, ce se află la — 1,05 — 1,15 m. În umplutura gropilor funerare se găsesc numeroase fragmente ceramice din epoca bronzului și latène, antrenate la săpare.

³⁰ M. Turcu, *Considerații arheologice asupra complexului de la biserica Slobozia*, în Gl. B, XXIX, 1970, 7—8, p. 779 și pl. 3/2—3; Piese similare au fost descoperite și în stațiunea Pantelimon 5(1970).

³¹ N. Stoicescu, op. cit., p. 200.

³² Ibidem.